

2806

1766, 29.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
AN
IVSTE EXHEREDATVS FILIVS
SVCCEDAT
RESCISSO PATRIS TESTAMENTO
A FILIO ALTERO INIQVE EXHEREDATO
Q V O D
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PUBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIE TAT. LITER. DVSEBVRG.
SOCIO
IN AUDITORIO PETRINO
DIE XI. OCTOBR. ANNO CICIDCCCLXVI.
DEFENDET
CAROLVS GOTTFRIED VETTER
DROCHA LVSAT.

LIPSIAE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

1521 EYERDADS HANS
RESCISSO PATRIIS TATMATINTO
A HNO ULTRIO INCLITISSIMO
ILLUSTRIS ICTORVM ORDINE GRATA
PRAESES
D CHRISTIANO HNNR DRENING
IN AUTHORIO FETTER
die zu OCTOBR ANNO CCCCCLXXVII
CAROLVS GOTTFRIDVS FETTER
LIPSIANVS
LITTERI AIDAEI LACERNEI

AN
FILIVS IVSTE EXHEREDATVS
S V C C E D A T
RESCISSO PATRIS TESTAMENTO
A FILIO ALTERO INIQVE EXHEREDATO.

§. I.

Rigor ille, quem antiqua iura permittebant Romana, quo patri liberum esset, exheredem scribere filium, quandocunque vellet, nec addita quidem causa, effecit sine dubio, ut pater familias suae rei, qualis et filius videbatur respectu patris, recte legem scribere posset. Putat quidem TROTZ in *Notis ad Hugo*

gonem de prima scribendi origine p. 387. opus fuisse ante Iustiniani tempora, ut si filium exheredem scriberet pater, *elogium* adderet. Neque desunt exempla eiusmodi exheredationum, v. c. apud AFRICANVM in L. 14. §. 2. ff. *de liber. et postb.* et praeceps apud VLPIANVM in L. 3. ff. *eodem.* Reddit hanc opinionem probabilem, quod officii esse videtur, nihil agere, ad quod agendum non adsit probabilis causa. At contrariam souet opinionem Euerb. OTTO in *Not. ad I. de Exhered. liber.* scil. quod ante Iustiniani tempora necessarium non fuerit, exheredationi addere *elogium.* Sane hanc iuuat sententiam, quod nulla extet lex expressa antiquior, quae hoc praecipiat.

§. II.

Temperauit tandem hanc paterni iuris licentiam Ius Iustinianum, comprobando causas definitas, ex quibus tantum patri licet, exheredem scribere vel nuncupare filium, quarum veritatem heres institutus probare debebat. Rescindebatur itaque testamentum patris, si ea, quam posuerat, causa ab herede non probaretur. Poterat ergo exhereditatio fieri iuste, non tantum, quoad internam exheredationis rationem, si scilicet legitimam exhereditationis causam allegasset, sed et quo ad externam; si scilicet ea postea ab herede posset probari. Et haec sane exhereditatio perfecta erat atque effectum sortiebatur. Contra vero, quae quoad inter-

na

na iusta videbatur, non vero aequa quoad externa iusta erat, quam iniquam Pragmatici dicunt, non poterat producere effectum illa exheredatio. Sed multa in hanc rem dixit *van der POLL de exheredat. Liberor.*

§. III.

Praemissis his, quae ad causae intellectum pertinent, iam ipsum referam thema propositum controuersum. Pater, duos habens filios, considerat testamentum, inque hoc utrosque filios exheredes scribebat, unum iuste ex omni parte, alterum vero non aequa, sed causam scriperat, quam heres postea probare nequibat. Hic filius alter instituta quaerela inofficiosi testamenti, cum heres causam non probaret in testamento expressam, obtinuit, et rescinditur testamentum paternum. Alter filius iuste exhereditatus causam, qui, quam veram sciebat, agere inofficiosi noluerat; postquam audiuerat, rescissum esse a fratre testamentum, suam quoque a fratre hereditariam portionem petebat. Quaesitum est, an, cum iuste exhereditatus fuisset, *ad dimidiam portionem admittendus esset.*

§. IV.

Prouocant quidem, qui negant, admittendum esse ad dimidiam portionem, ad L. 10. §. 4. de bonor. posses. contra tabulas.

Dixerat VLPIANVS: *Liberi, qui contratabulas haberent non possunt,*

A 3

nec

nec partem faciunt, si per alios committatur edictum; quo enim bonum est, eis fauere, ut partem faciant nihil habituris. Imo in rem suam eundem D O M I T I V M citant in L. I. §. 5. π. de coniung. cum emanc. ob verba: exheredatus pro mortuo habetur. Iuste exheredatus itaque non potest petere bonorum possessionem contra tabulas; concludunt: ergo nec partem facit in hereditate. Amplius, cum praemortuo heredi nunquam aliqua portio fieri possit, potius eius portio cohaeredi accrescat, concludi posse videtur, cum exheredatus pro mortuo sit habendus, eius deficiente portionem cohaeredi accrescere. Praeterea cum iuste exheredatus sit, exheredatione vero eidem omne ius succedendi ademtum sit, videtur yisque ad hereditatem postea non admittendus.

§. V.

Sed salua res est! videamus, an vtraeque leges in proposita specie quidquam probent. Quod enim ad L. io. all. spectat, facile patet, non hic agi de rescisso testamento, quod interueniente colore insaniae testatoris infirmatur, ac si testandi facultate destitutus fuisset, qui testamentum condiderat; sed de bonorum possessione, quae contra testamenti tabulas dabatur. Et magis intelligenda de iis liberis, quibus succedendi ius non competit, veluti de naturalibus, illegitimis, aut, si maiis, de arrogatis, adoptatis, iterum emancipatis, hi cum ius bonorum possessionis pertendae

❧ ♫ ☩

tendae non habent, si alii ad sint, qui hoc beneficium Praetoris
obtinere possunt, utique partem non faciunt.

§. VI.

Dein, quod ad L. I. tit. pertinet, equidem negari nequit,
exheredatum non amplius viuere censeri; sed nec haecce regula
ad praesentem causam trahi poterit. Agit enim de successione
testata, atque faciendis portionibus in hereditate diuidenda. At
vero, hic non succeditur ex testamento, hoc enim rescissum.
Ergo exheredatus quoque pro mortuo haberri nequit.

§. VII.

Vis itaque argumenti, quo probari potest: exheredatum
admitti posse ad ipsam partem hereditatis, in hoc posita est. Ex-
heredatio enim est accessoria quaedam pars testamenti, a cuius
valore ipsa exheredatio pender. Quapropter, corruente testamen-
to, in quo exheres filius scriptus est, tanquam principale, eius
quoque accessoria pars corruit, ipsa scilicet exheredatio. Filius
itaque, qui exheredatus erat, iam, rescisso testamento, amplius ex-
heredatus esse nequit. Cum vero tanquam filius heres sit ab in-
testato, si testamentum non ad sit, quaerela vero inofficiosi rescis-
sum testamentum quoad heredis et institutionem et exhereda-
tionem amplius nullum sit, successioque intestata ad sit; utique ve-
rius est, hunc iuste quoque exheredatum filium admittendum esse

ad

ad portionem tanquam intestatum hereditati. Neque obstare poterit, quod non integrum testamentum corrut ex Iustinianea legge, sed legata reliquaque testamenti capita seruentur. At, quo ad heredis institutionem quaeque ipsi opposita est, exheredationem, vim et obligationem necessario perdet rescissum testamentum. Iam ergo magis tanquam Codicillus considerandum hocce testamentum, ut ex eo legata fideicommissaque peti possint, at vero nunquam nec heredis institutio, nec exheredatio Codicillis fieri poterit. Lege enim perfecta nouaque opus est, quo ei suum, quod ex antiquiori lege succedendi ius habet ab intestato, auferatur, quam legis vim nunquam Codicillus habebit.

T A N T V M.

Leipzig, Diss. 1966 A 6

ULB Halle
005 360 536

3

TA-OC

2806

1766, 29.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
AN
IVSTE EXHEREDATVS FILIUS
SVCCEDAT
RESCISSO PATRIS TESTAMENTO
A FILIO ALTERO INIQE EXHEREDATO
Q V O D
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PUBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISEVRG.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE XI. OCTOBR. ANNO CICICCLXVI.
D E F E N D E T
CAROLVS GOTTFRIED VETTER
DROCHA LVSAT.

LIPSIAE
LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.